

Міністерство освіти і науки України
Хмельницька обласна рада
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Наукове товариство студентів, магістрантів, аспірантів,
докторантів і молодих учених

*Збірник
матеріалів всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції*

«Студентська молодь у науці»

13 травня 2024 року

Студентська молодь у науці: матеріали всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (Хмельницький, 13 травня 2024 р.)

УДК 37.013-057.876 (063)

ББК 74.489.278,215.1

С 88

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 6 від 29 травня 2024 р.)*

С 88 Студентська молодь у науці: матеріали всеукр. студ. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 13 трав. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. 312 с.

Редакційна колегія: Шоробура Інна Михайлівна, ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (голова); Галус Олександр Мар'янович, проректор з наукової роботи ХГПА, доктор педагогічних наук, професор (співголова); Поліщук Олександр Сергійович, проректор з науково-педагогічної роботи ХГПА, доктор філософських наук, професор; Ворник Марія Миколаївна, проректор з міжнародної діяльності ХГПА, кандидат педагогічних наук, доцент; Біницька Олена Петрівна, проректор з економічних питань ХГПА, кандидат економічних наук, доцент; Дарманська Ірина Миколаївна, декан факультету початкової освіти та філології ХГПА, доктор педагогічних наук, доцент; Пісоцька Леоніда Станіславівна, декан факультету дошкільної освіти та психології ХГПА, кандидат педагогічних наук, доцент; Бучківська Галина Вікентіївна, декан гуманітарного факультету ХГПА, доктор педагогічних наук, професор; Кришук Богдан Степанович, начальник наукового відділу ХГПА, кандидат педагогічних наук, доцент; Кришук Валентина Леонідівна, методист наукового відділу ХГПА, кандидат філологічних наук, доцент; Шевченко Дар'я, голова Наукового товариства студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів і молодих учених ХГПА.

Матеріали всеукраїнської студентської науково-практичної конференції включають статті з актуальних проблем педагогіки, психології, філології, історії, культурології, менеджменту, соціальної роботи, туризму, мистецтвознавства, права.

Цей матеріал адресований науковцям, аспірантам, студентам, педагогам-практикам.

Рецензенти:

Галус О.М. – проректор з наукової роботи ХГПА, доктор педагогічних наук, професор;

Поліщук О.С. – проректор з науково-педагогічної роботи ХГПА, доктор філософських наук, професор.

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2024

© Ільїнський С.В., (обкладинка), 2024

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Сагайдак Христина</i> Лексико-семантичні особливості мовленнєвого етикету студентів.....	8
<i>Ткач Дмитро</i> Мовна проблема в Україні та шляхи її вирішення.....	13
<i>Сморжанюк Анастасія</i> Вітчизняна і зарубіжна лінгвістична та психолого-педагогічна наука про підходи у вивченні основних частин мови.....	16
<i>Ясенчук Іванна</i> Особливості організації дитячого фітнесу в контексті формування потреби фізичної активності.....	19
<i>Яковлева Наталя</i> Форми і методи роботи зі старшокласниками на уроках української мови при підготовці до складання ЗНО чи НМТ.....	23
<i>Гнатюк Анастасія</i> Роль природотерапії у системі впровадження здоров'язбережувальних технологій у початковій школі.....	27
<i>Романовська Софія</i> Перспектива розвитку реабілітаційного туризму на території України та Європи.....	30
<i>Шевченко Дар'я</i> Використання інформаційних технологій у позакласній виховній роботі з молодшими школярами.....	35
<i>Чернявська Олександра</i> Скейтбординг як інструмент самовираження та розвитку: аналіз проекту Skateistan.....	38
<i>Нінадовська Анастасія</i> Фірмонімікон Кам'янецьчини: соціолінгвістичний аспект.....	41
<i>Бочуля Максим</i> Студентство у науковій спадщині Миколи Дарманського: візія дослідників.....	44
<i>Панасюк Марія</i> Лексико-семантичні особливості груп неологізмів періоду російсько-української війни.....	48

ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ

ПЕДАГОГІКА, СОЦІАЛЬНА РОБОТА

<i>Бас Людмила</i> Специфіка використання біографічного матеріалу на уроках позакласного читання в старшій школі.....	52
<i>Білик Олена</i> Популяризація професійної освіти в умовах війни та її культурно-освітній простір.....	55
<i>Бобрицька Анастасія</i> Психолого-педагогічні засади формування вольових рис характеру особистості дошкільника: відповідальності, наполегливості, самостійності.....	59
<i>Бурдуваліс Катерина</i> Зміст та методичне забезпечення навчання в народних школах Подільської губернії.....	64

<i>Городецька Анастасія</i> Особливості застосування технології диференційованого навчання у початковій школі.....	67
<i>Губіна Вікторія</i> Методичні особливості навчання учнів базової школи мультимедійних технологій.....	71
<i>Гудима Софія</i> Природа рідного краю як засіб національно-патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку.....	74
<i>Гузовата Марія</i> Формування медіаграмотності учнів засобами ІКТ.....	76
<i>Давидова Анастасія</i> Методика застосування художніх творів та їх значення для формування у дітей молодшого дошкільного віку культурно-гігієнічних навичок.....	78
<i>Діянчук Дмитро</i> Трансформаційний потенціал цифровізації в освіті.....	80
<i>Довбуш Наталія</i> Організація позаурочних заходів з учнями початкових класів в умовах групи продовженого дня.....	82
<i>Довгопол Анна</i> Поняття авторського права в системі дистанційного навчання.....	85
<i>Жулід Маріанна</i> Виховання толерантного ставлення дітей в інклюзивному освітньому середовищі.....	87
<i>Задерейчук Оксана</i> До проблеми безпеки загальноосвітнього процесу в кабінетах інформатики.....	91
<i>Зайковська Крістіна</i> Технологія «Лялька як персона» ефективний засіб організації освітнього процесу в ЗДО.....	93
<i>Іванова Вікторія</i> Особливості врахування типу темпераменту в роботі з дітьми дошкільного віку.....	95
<i>Капелюх Аліна</i> Становлення і розвиток проблеми ігрової діяльності дітей в теорії і практиці дошкільної освіти.....	98
<i>Кожушко Серафима</i> Інноваційні підходи до проведення уроків природничої освітньої галузі в умовах Нової української школи.....	101
<i>Криворучко Ілля</i> Актуальність педагогічних методик Івана Боберського.....	105
<i>Крупницька Олександра</i> Досвід роботи з особами з інвалідністю в центрах комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю.....	107
<i>Купельська Вікторія</i> Розвиток пізнавального інтересу школярів в умовах використання навчальних технологій у початковій школі.....	110
<i>Кушнір Віта</i> Реалізація ідей дитиноцентризму у вихованні учнів молодшого шкільного віку.....	115
<i>Лєдок Марина</i> Хмаро орієнтовані технології як засіб формування емоційно-етичної компетентності майбутніх учителів інформатики.....	118

Михальчук Назарій Розвиток слухомовленнєвої пам'яті у дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема.....	121
Моркот Діана Сучасні підходи організації освітнього процесу у групах продовженого дня в умовах Нової української школи.....	125
Нагорняк Дарина Інтерпретація як форма засвоєння, переосмислення та збагачення розуміння змісту художнього твору в шкільній літературній освіті.....	128
Одукалець Альона Впровадження різних типів проєктів з національно-патріотичного виховання у початковій школі.....	131
Павлюк Катерина Класифікаційні підходи до наочних засобів навчання в Новій українській школі.....	135
Пастернак Діана Особливості формування у молодших школярів системи гуманістичних цінностей.....	140
Півторацька Вікторія Проєктна діяльність як засіб виховання лідерських якостей у дітей старшого дошкільного віку.....	143
Плюник Анжела Наукові підходи до естетичного виховання у дітей молодшого дошкільного віку.....	145
Полюк Вікторія Особливості використання технологій дистанційного навчання на уроках у початковій школі.....	149
Починок Анна Робота з інтернет-сайтами та сервісами на уроках української мови у 10-11 класах закладів загальної середньої освіти.....	153
Прохорчук Дар'я Нові вимоги до освітнього процесу за програмами нової української школи.....	155
Пшенишина Іванна Концептуальні положення підготовки студентської молоді до виховної роботи в школі з учнями початкових класів.....	159
Савицька Людмила Використання потенціалу ігрових технологій у процесі розумового виховання дітей молодшого шкільного віку.....	162
Середа Анна Використання карт на уроках географії для вивчення транспортних мереж та зв'язків у країні.....	166
Сінькевич Аліса Методичні аспекти застосування навчальної дискусії на уроках зарубіжної літератури.....	169
Супрунова Анастасія Скрайбінг як сучасна форма візуалізації: алгоритм роботи на уроках зарубіжної літератури.....	172
Тернавська Владислава Формування ціннісних орієнтацій школярів на уроках історії засобами художньої літератури.....	176
Ткачук Анжеліка Партнерська взаємодія батьків та вчителів у навчально-виховному процесі дітей початкової школи.....	179
Ференчук Олена Використання логічних блоків З. Дьенеша як умова розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку.....	181

Франівська Аліна Методи ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з працею дорослих.....	185
Халавчук Дар'я Особливості екологічного виховання дітей старшого дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.....	188
Хеленюк Анастасія Використання інтерактивних вправ на уроках української мови в 10-11 класах закладів загальної середньої освіти.....	191
Хоменко Діана «Перевернутий клас»: плюси й мінуси застосування моделі під час вивчення історії.....	193
Худик Віолетта, Цмак Наталія, Шарова Анастасія Формування громадянських почуттів у дітей засобами народознавства.....	196
Шайдюк Аліна Впровадження гуманної педагогіки в освітньому процесі початкової школи.....	199
Широкоступ Ольга Роль карт у формуванні громадянської свідомості учнів.....	204
Шпак Каріна Здоров'язберігаючі технології як засіб формування ціннісного ставлення учнів молодшого шкільного віку до власного здоров'я.....	206
Юзькова Тетяна Вплив комунікативної компетенції соціального педагога на ефективну взаємодію із клієнтами.....	211

ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ ПСИХОЛОГІЯ

Балягузов Юрій Синдром емоційного вигорання працівників судової системи внаслідок впливу пандемії та воєнного конфлікту в Україні та шляхи його подолання.....	215
Катеренчук Тетяна Використання стратегій розвитку критичного мислення на уроках у початковій школі.....	218
Красна Діана, Ніколаєва Єлизавета, Титаренко Вероніка Психологічна підтримка особистості в кризових умовах життєдіяльності.....	221
Нагорна Оксана Психологічні аспекти впливу засобів масової інформації на особистість.....	224

ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ ФІЛОЛОГІЯ

Бурдельна Софія Проблеми утвердження української мови як державної в Україні.....	228
Гайдей Ірина Експресивний потенціал новинних заголовків у ЗМІ.....	230

Гординська Вікторія Концепт життя та смерті в сучасній українській літературі (за матеріалами роману Сергія Жадана «Інтернат»)	234
Лавринчук Ольга Просторічно-жаргонна лексика як складник мовного портрета сучасного студента	237
Лисиця Єлизавета Сучасні мовні тенденції в українській пресі та медіа	239
Нич Віра Креалізовані тексти як нестандартний підхід до вивчення зарубіжної літератури	242
Рокіщук Людмила Медіа та мова: вплив соціальних мереж на формування мовних трендів	244
Шабатура Анна Сучасні аспекти впливу мови ворожнечі в суспільстві	246

ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ

ІСТОРІЯ, КУЛЬТУРОЛОГІЯ, МИСТЕЦТВО, ТУРИЗМ

Бойчук Ілля Діяльнісний підхід у навчанні історії	249
Вермінська Анастасія Метод просопографії в історичній освіті: теоретичний аналіз	252
Гулюк Іванна Історія та еволюція татуювання в Японії	256
Доленко Катерина Особливості створення логотипу як складової айдентики закладу освіти	261
Кобилянська Ольга Хмельницьке педагогічне училище у повоєнне десятиріччя: складний шлях відновлення	265
Ковалишена Світлана Патріотичне виховання дітей молодшого шкільного віку засобами мистецтва	268
Ковалишена Світлана Різні види мистецтва як провідний фактор патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку	272
Коврига Лілія Жіночий історичний досвід як предмет досліджень	274
Кремпович Людмила Проблема забруднення лісових екосистем у Львівській області	276
Писарюк Ганна Формування естетичної культури учнів початкових класів на уроках образотворчого мистецтва засобом аплікації	279
Піотровський Олександр Українська революція (1917-1921 рр.): історіографічний аспект	281

ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ

МЕНЕДЖМЕНТ, ПРАВО

Гойда Карина Особливості управління закладами культури та мистецтв	285
---	-----

<i>Захарченко Тетяна, Никифорова Діана</i> Правове регулювання професійних прав і обов'язків вчителя у навчальному закладі.....	289
<i>Ковтун Тетяна</i> Protection of Intellectual Property Rights in the Era of Digital Technologies.....	292
<i>Пухтяр Олександр</i> Використання програмного забезпечення для ефективного управління проєктами.....	295
<i>Рибак Аліна</i> Стратегічне управління як основа розвитку закладу освіти.....	298
<i>Семенюк Оксана</i> Освітній маркетинг та стратегії бренду: ключові фактори успішного управління закладами загальної середньої освіти.....	301
<i>Суса Дарія</i> International Protection of Human Rights during Armed Conflict.....	304

*Бочуля Максим,
студент групи І-116
гуманітарного факультету
Хмельницької гуманітарно-
педагогічної академії*

Науковий керівник: к.і.н., доцент Адамський В.Р.

Студентство у науковій спадщині Миколи Дарманського: візія дослідників

Микола Дарманський, як видатний український діяч, педагог мав величезний вплив на формування наукової думки в Україні. Одним з ключових аспектів його наукової спадщини було студентство – підготовка нового покоління дослідників, які могли б продовжити його роботу і розвивати науковий доробок. Він вірив у те, що освіта повинна бути не лише передачею знань, але й сприяти розвитку особистості, формуванню креативного мислення та самостійності. Його підхід до навчання базувався на ідеї постійного самовдосконалення і вічного навчання. Дарманський підтримував студентів у їхньому пошуку нових знань та шляхів у науці, заохочуючи їх до активної творчості та досліджень. Важливим аспектом його педагогічної діяльності було створення сприятливого середовища для обміну ідеями та колективної роботи. Він прагнув, щоб студенти та викладачі могли вільно обговорювати свої думки, спільно працювати над проектами та спільно розвивати нові наукові концепції.

В рамках цієї теми можна дослідити, як саме М. Дарманський сприяв розвитку студентського руху, формуванню активної громадянської позиції серед молоді, а також як його педагогічні ідеї вплинули на студентське середовище свого часу. Також можна проаналізувати, як ці ідеї втілюються у сучасну педагогічну практику та як вони можуть бути корисні для сучасного студентства.

У пропонуваному повідомленні ставиться за мету розглянути вплив Миколи Дарманського на студентство та наукову спадщину, зокрема викладацьку візію щодо розвитку молодих дослідників.

Говорячи про педагогічну діяльність Дарманського, слід зазначити, що він володів глибокими знаннями та завжди йшов у ногу з останніми досягненнями в своїй галузі. Він чітко та логічно викладав матеріал, роблячи його зрозумілим для студентів. Його лекції були цікавими та інтерактивними, заохочуючи студентів до активної участі. Дарманський створював атмосферу, де студенти відчували себе вільними висловлювати свої думки та ідеї. Він заохочував дискусії та дебати, роблячи навчальний процес більш динамічним та захоплюючим. Студенти цінували його

відкритість до різних точок зору та готовність йти на діалог. Дарманський був не лише викладачем, але й мудрим наставником та щирим другом для своїх студентів. Він завжди був готовий надати їм підтримку та пораду, як у навчанні, так і в особистому житті. Також піклувався про їхній професійний розвиток та допомагав їм досягти своїх цілей [3, с. 139].

За словами декана факультету початкової освіти та філології, доцента кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Ірини Дарманської: «Працюючи на керівних посадах, він зарекомендував себе як мудрий, висококваліфікований управлінець. Він був інноваційним спеціалістом, який кваліфіковано і предметно координує роботу своїх підлеглих. Його любили і поважали колеги, студенти, друзі. Йому були притаманні любов до людей, милосердя, доброта, прогностичність і водночас вимогливість передусім до себе й до інших. Вчений-педагог високо поцінював ініціативність педагогів, творчість у виконанні професійних завдань, уміння критично мислити» [2, с. 17]. Ці слова дають нам можливість краще зрозуміти, яким він був керівником, наставником та людиною. Це свідчить про те, що він був не лише компетентним викладачем, але й щирою та доброю людиною, яка вміла налагоджувати стосунки з молодими людьми. Микола Дарманський не лише передавав знання, але й навчав студентів критично мислити та шукати нові рішення. Також педагог вірив у потенціал своїх студентів та прагнув допомогти їм розкрити його.

Інна Шоробура ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, заслужений діяч науки і техніки України наводить факти, що навчання на факультетах здійснювалося на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях: молодший спеціаліст, бакалавр та спеціаліст. Тривалість навчання на кожному рівні також варіювалася: від 1,5 до 4 років. Існували як бюджетні, так і контрактні групи. Кількість груп на різних факультетах та рівнях навчання суттєво відрізнялась. Наприклад: навчання за спеціальністю «Вихователь дітей дошкільного віку» з додатковими спеціалізаціями «Іноземна мова» або «Соціальна робота». Налічував 10 груп. Більшість груп 8 були бюджетними. І. Шоробура каже «Микола Миколайович був чудовим викладачем. Лекційний матеріал він викладав на високому науковому рівні, будував свої лекції з урахуванням результатів досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених. Студентам подобалась логічна послідовність викладу матеріалу, доступність і глибокий зміст. За активної участі студентів під його керівництвом лекційні і семінарські заняття відбувалися у жвавих дискусіях. Він не тільки був викладачем для студентів, вмілим організатором педагогічного колективу, але й другом і порадником» [4, с. 38–39]. Загалом, Микола Миколайович змальовується як талановитий педагог, мудрий наставник і

досвідчений керівник, який зробив значний внесок у розвиток освіти. Заохочував студентів до активної участі у навчанні, організовуючи дискусії та семінарські заняття. Лекції Миколи Миколайовича були логічними, доступними та глибокими за змістом. Микола Миколайович був не лише викладачем, але й другом та порадиником для своїх студентів. Він дбайливо контролював навчально-виховний процес в інституті. Приділяв багато уваги методичній роботі, вивчаючи та впроваджуючи у практику передовий педагогічний досвід. Постійно надавав теоретичну та практичну допомогу молодим викладачам.

Інна Ящук, Людмила Машкіна та Олена Біницька наводять нас на те що абсолютна більшість вихователів дитячих садків і половина вчителів початкових класів в Україні та на Хмельниччині мають освіту на рівні педагогічних училищ, не маючи повної вищої освіти. Також педагогині кажуть «Педагогічні училища добре здійснювали їхню підготовку до практичної діяльності, але відсутність у педагогів повної вищої освіти, на думку Миколи Дарманського, істотно впливала на рівень їхньої заробітної плати, майбутнього пенсійного забезпечення. Ті педагоги, що виконували надзвичайно важливу роль у загальній системі освіти, опинилися у ситуації штучної дискримінації» [5, с. 69]. Тобто можна сказати, що створений заклад Дарманським був створений з метою вдосконалення діяльності системи освіти, починаючи з її фундаментальних ланок – дошкільної та початкової освіти. Мета академії – підвищити освітньо-кваліфікаційний рівень педагогів початкової ланки освіти до повного вищого. Микола Миколайович розробив та впровадив систему підготовки фахівців з повною вищою освітою за стаціонарною та заочною формами навчання. Він прогнозував, що за 10-15 років інститут зможе забезпечити міцність освітнього фундаменту системи освіти. За їхніми словами: «Микола Миколайович позитивно оцінював поєднання спеціальностей «вчитель музики, етики та естетики» з «викладачем іноземної мови»». Сьогодні у Хмельницькому гуманітарно-педагогічній академії діють три факультети з цільовою магістратурою. Студенти здобувають основні спеціальності, а також мають можливість освоїти додаткові, а саме:

- Вчитель іноземної (англійської та німецької) мови в початкових класах;
- Вчитель образотворчого мистецтва;
- Вчитель фізкультури;
- Вчитель хореографії;
- Організатор [5, с. 69] .

Богдан Кришук та Олександр Галус зазначають в своїй праці «Наукова діяльність М. М. Дарманського»: «Кращі студенти академії, які

досягають відмінних успіхів у навчанні та беруть активну участь у науковій діяльності, відзначаються іменною стипендією імені М.М.Дарманського» [1, с. 76]. Окрім цього студенти можуть публікувати свої наукові роботи у збірниках наукових праць академії, таких як: «Педагогічний дискурс» (категорія Б), «Філологічний дискурс», «Актуальні питання мистецької педагогіки», «Збірник праць молодих вчених та аспірантів», «Наукові записки», а також в газеті «Науковий вісник» [1, с. 76]. З ініціативи М. М. Дарманського розроблено концепцію виховної роботи для студентів з метою виховання у них переконань у перевагах здорового способу життя. На практиці студенти повинні вивчати курси природничих наук, цінностей, безпеки життєдіяльності, охорони праці. Микола Миколайович наголосив на необхідності проведення наукових досліджень та написання дисертацій студентами старших курсів і магістрантів з питань просування. На думку М. М. Дарманського, система повинна включати: визначити певні курси, спеціальні курси та факультативи, за допомогою яких ви можете навчитися та пропагувати здоровий спосіб життя. Розробити навчальні програми та методичну підтримку для вирішення цієї проблеми. Забезпечити реалізацію основних напрямів системи виховної роботи студентів. Забезпечити ціннісну освіту для студентів та учнів початкової школи, щоб довести їм, що складовими здорового способу життя є спосіб життя, грамотність, здоров'я, мотивація та рекомендації щодо здоров'я та довголіття [1, с. 92 – 93] .

Отже, студентство у науковій спадщині Миколи Дарманського виявилось ключовим фактором у формуванні нового покоління дослідників, які продовжили його наукову роботу та внесли вагомий вклад у розвиток української наукової думки. Його педагогічна візія залишається актуальною й надихаючою для сучасного студентства, яке може використовувати його ідеї для свого особистісного та професійного розвитку.

Список використаних джерел і літератури:

1. Галус О., Кришук Б. Наукова діяльність М. М. Дарманського. *Наукова спадщина Миколи Дарманського у розвитку освіти України*: монографія. Київ, 2024. С. 71 – 100.
2. Дарманська І. Життєвий науково-педагогічний шлях М. М. Дарманського – патріота України, мудрої і талановитої особистості. *Наукова спадщина Миколи Дарманського у розвитку освіти України*: монографія. Київ, 2024. С. 9 – 29.
3. Олицька О. Микола Дарманський – освітянин, науковець, управлінець: штрихи до професійного портрета. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2020. Т. 21, № 2. С. 134–146.
4. Шоробура І. Мистецтво бути керівником. *Наукова спадщина Миколи Дарманського у розвитку освіти України*: монографія. Київ, 2024. С. 30 – 48

5. Ящук І., Біницька О., Машкіна Л. Микола Дарманський: шлях в освіті. *Наукова спадщина Миколи Дарманського у розвитку освіти України*: монографія. Київ, 2024. С. 63 – 70.

*Панасюк Марія,
студента групи Філ-42у
факультету початкової освіти та філології
Хмельницької гуманітарно-
педагогічної академії
Науковий керівник: к.філол.н., доцент Крищук В.Л.*

Лексико-семантичні особливості груп неологізмів періоду російсько-української війни

Воєнна агресія, яка триває з березня 2014 року та повномасштабне вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року на терени незалежної України кардинально вплинули на суспільство. Українські та закордонні ЗМІ розпочали транслювати всі військові та політичні новини, щоб розкрити правду соціуму та вплинути на усвідомлення загрози, що відбувається насправді з українським народом.

Зрозуміло, що такі страшні події залишили відбиток не лише в житті, а й мають своє відображення на мовному рівні, тобто з'явилися абсолютно нові поняття – неологізми. Адже впродовж 9 років усі чують слова: «війна», «вибухи», «полонений», «поранений» тощо, про які щодня говорять на телебаченні, пишуть у газетах, мовлять на радіо. Варто й наголосити на появі іноземних слів, які набули масового вжитку в буденному мовленні українців.

На думку деяких дослідників, неологізми є лінгвістичними компонентами, які не застосовувалися в мовленнєвій діяльності раніше. А ось інша частина науковців має погляди про неологізмами, як слова, що зафіксовані колись, але про них усі забули [2, с. 103]. Ще одним терміном, який характеризує появу нового, є «інновація». Тобто останню лексему, що з'явилася в мові та пов'язана з життєдіяльністю людини, можна вважати лексичною інновацією [6].

Багато науковців, мовознавців, журналістів по-різному систематизують новотвори, які з'явилися в українській мові під час війни. Ми, класифікуючи неологізми періоду російсько-української війни, опиратимемося на думку кореспондента Євгена Букета, який поділяє новотвори на три групи: 1) власне неологізми – лексеми, що раніше не